

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Flitspeiling 3 - Ambtseed

7 juni, 2022

Colofon

In opdracht van

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Projectcode

DPC2121 BZK Flitspeiling

Opdrachtgever(s)

Beatrice Keunen, Symone Peters, Lieuwe van Kalkhoven

CHOICE Insights + Strategy

Martin Siebelhoff, Jelle Fastenau

Samenvatting

Betrouwbaarheid en eerlijkheid belangrijkste voorwaarden voor ambtseed; meerderheid positief over nieuwe tekst

Belangrijkste voorwaarden voor ambtseed

Zowel burgers als (rijks)ambtenaren kiezen het vaakst voor *betrouwbaarheid* (resp. 76% en 75%) en *eerlijkheid* (resp. 72% en 73%) als belangrijke onderwerpen in de ambtseed. Beide groepen zetten deze voorwaarden ook het vaakst op de eerste plaats van belang (*betrouwbaarheid*: 27% en 29%, *eerlijkheid*: 17% en 18%).

Een vergelijking op de eerste prioriteiten in de ambtseed, wijst uit dat burgers iets vaker kiezen voor *gelijkwaardigheid* (8% vs. 3%) en *dienstbaarheid* (6% vs. 1%); terwijl (rijks)ambtenaren vaker kiezen voor *geheimhouding* (8% vs. 3%).

Daarnaast is men onder beide groepen het vaakst van mening dat ambtenaren een gelijke verantwoordelijkheid hebben aan de overheid als de samenleving, al wordt deze opvatting breder gedragen onder ambtenaren (59%) dan burgers (48%).

Evaluatie voorstel nieuwe ambtseed

Zowel burgers als (rijks)ambtenaren kunnen zich over het algemeen goed vinden in het voorstel voor de nieuwe ambtseed. Ruim zeven op de tien is tevreden over de *duidelijkheid* (burgers: 73%, ambtenaren: 83%) en *inhoud* (burgers: 70%, ambtenaren: 79%) van de nieuwe tekst.

Als positieve passages uit de nieuwe ambtseed, kiest men het vaakst voor de zinnen: ***“Ik werk in het belang van de samenleving en zet mij daar volledig voor in,”*** en ***“Ik ben integer en behandel iedereen gelijkwaardig en met respect.”*** Deze waarden worden gezien als essentieel en wekken vertrouwen.

Wel zien zowel onder burgers als (rijks)ambtenaren nog een aantal kritiekpunten terug in de tekst. Meest geselecteerd is de passage ***“Ik zweer trouw aan de Koning”*** wat men ervaart als achterhaald, en niet voldoende relevant. Daarnaast geeft men aan dat de passage ***“soms informatie geheim moet houden”*** teveel ruimte overlaat voor interpretatie. Meer concrete definities en richtlijnen wekken mogelijk meer vertrouwen. Tot slot geeft ook een deel van de burgers aan dat het woord ***integer*** mogelijk te lastig is voor een brede doelgroep om te begrijpen.

01 Opzet & uitvoering

Opzet & uitvoering

Centrale vraag, doelstellingen en uitvoering

Centrale vraag

“Waaraan vinden burgers en ambtenaren dat een ambtseed voor werknemers van de Nederlandse (rijks)overheid moet voldoen, en hoe waarden zij het voorstel voor de vernieuwde ambtseed?”

Subvragen

- Q1: Associatie met beroep ambtenaar
- Q2: Perceptie loyaliteit ambtenaren
- Q3: Belang onderwerpen ambtseed
- Q4: Belangrijkste onderwerp
- Q5: Waardering nieuwe ambtseed
- Q6: Toelichtingen op tekst

Populatie & steekproef

- In totaal hebben 1.144 mensen deelgenomen aan de flitspeiling:
 - 1.028 burgers (18+, NL Repre)
 - 116 ambtenaren (rijks)overheid
- Met een betrouwbaarheidsniveau van 95% komt de foutmarge van deze steekproefgrootte uit op 2,98%.

Datacollectieperiode

25 mei t/m 2 juni 2022, afgenomen middels online survey (CAWI).

Weging

Resultaten zijn gewogen naar geslacht, leeftijd, provincie, en opleidingsniveau, om een representatieve afspiegeling van de Nederlandse bevolking te garanderen.

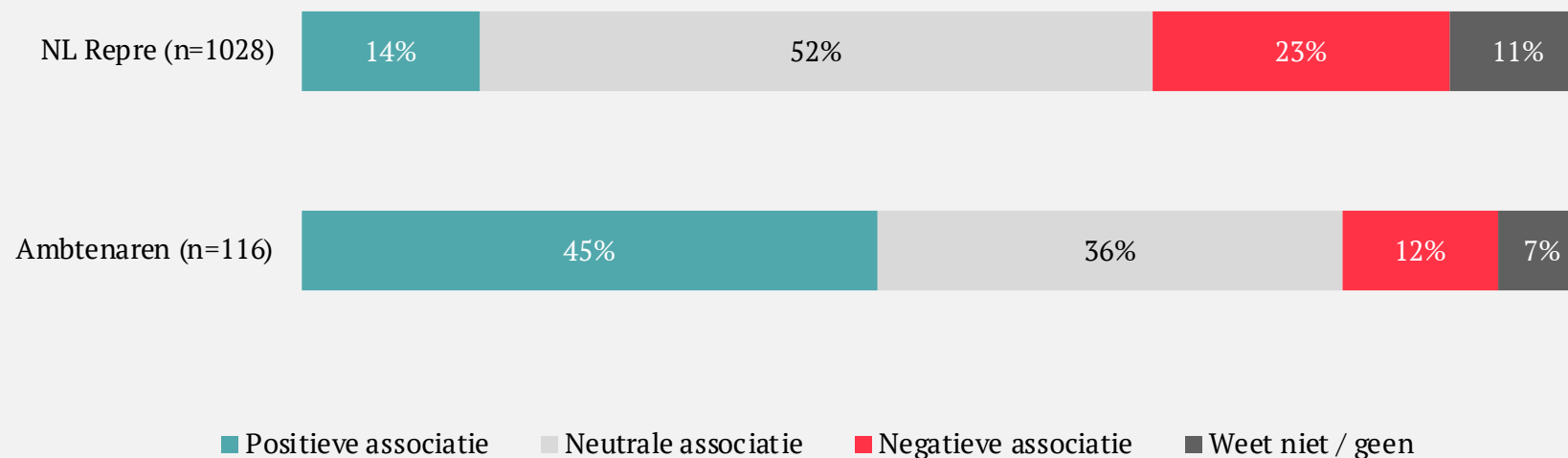
Resultaten

Burgers hebben overwegend neutrale associatie met ambtenaren

Onder ambtenaren zelf is deze spontane associatie overwegend positief

Associaties met beroep ambtenaar

Basis: allen, n=1144

Positieve associaties:

- “Mooie beroepen.”
- “Gedegen.”
- “In dienst van het volk.”

Neutrale associaties:

- “Werken bij de overheid.”
- “Gemeenten.”
- “Beleidsmaker.”

Negatieve associaties:

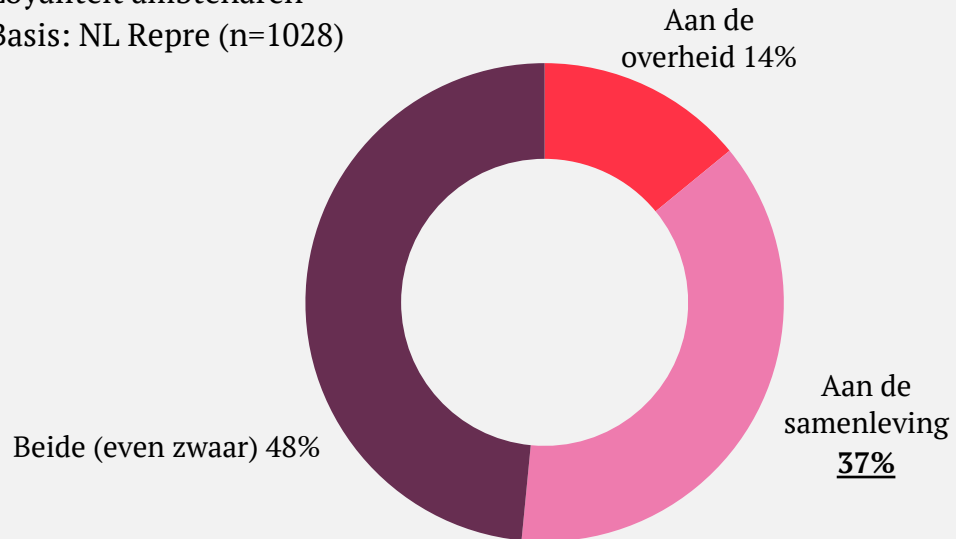
- “Traag en complex.”
- “Stoffig.”
- “9-to-5-mentaliteit.”

Q1: Een ambtenaar bij de overheid heeft een publieke functie, dat wil zeggen dat hij of zij werkt in dienst van de samenleving en dus ook met belastinggeld wordt betaald. De laatste tijd is er best veel aandacht voor de rol van de overheid en daarmee ook het beroep van ambtenaar. Als je aan het beroep van ambtenaar denkt, wat komt er dan spontaan in je op?

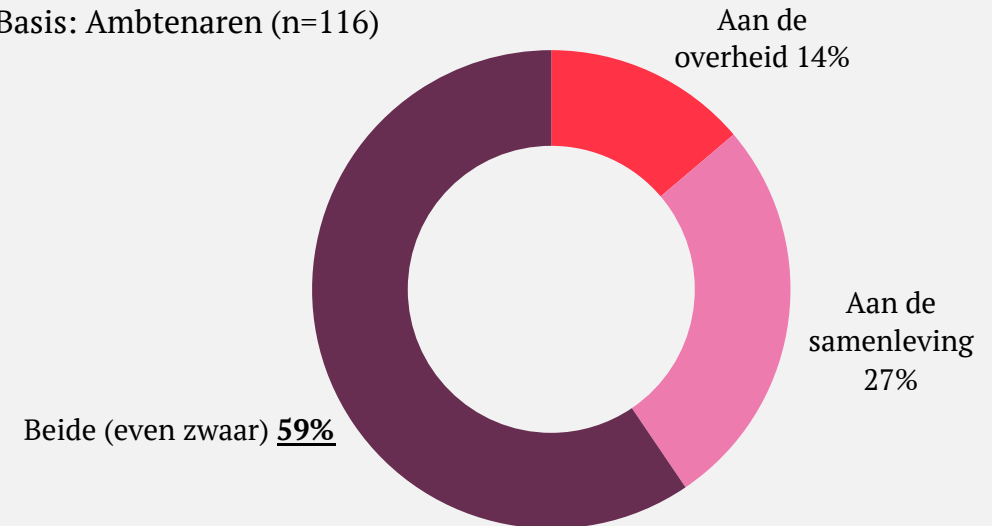
Helft burgers verwacht loyaliteit aan volk én overheid

Deze opvatting wordt iets breder gedragen onder de (rijks)ambtenaren zelf

Loyaliteit ambtenaren
Basis: NL Repre (n=1028)

Loyaliteit ambtenaren
Basis: Ambtenaren (n=116)

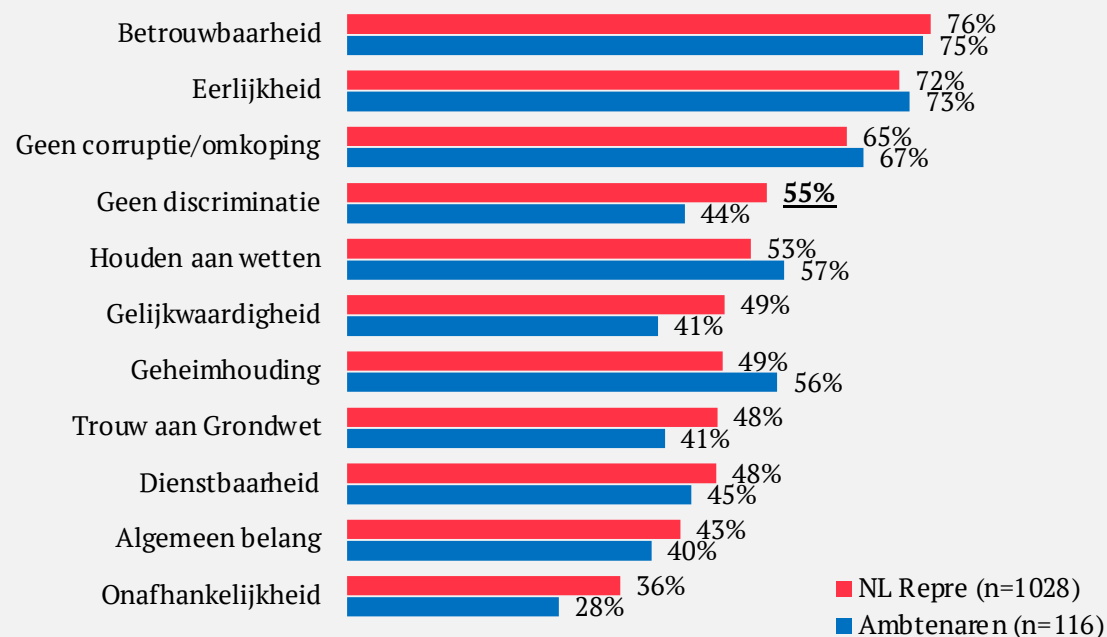
Q2: Aan wie moet de ambtenaar volgens jou het meest loyaal zijn?

Betrouwbaarheid en eerlijkheid belangrijkst in ambtseed

Gelijkwaardigheid en dienstbaarheid vaker prioriteit onder burgers, ambtenaren hechten meer waarde aan geheimhouding

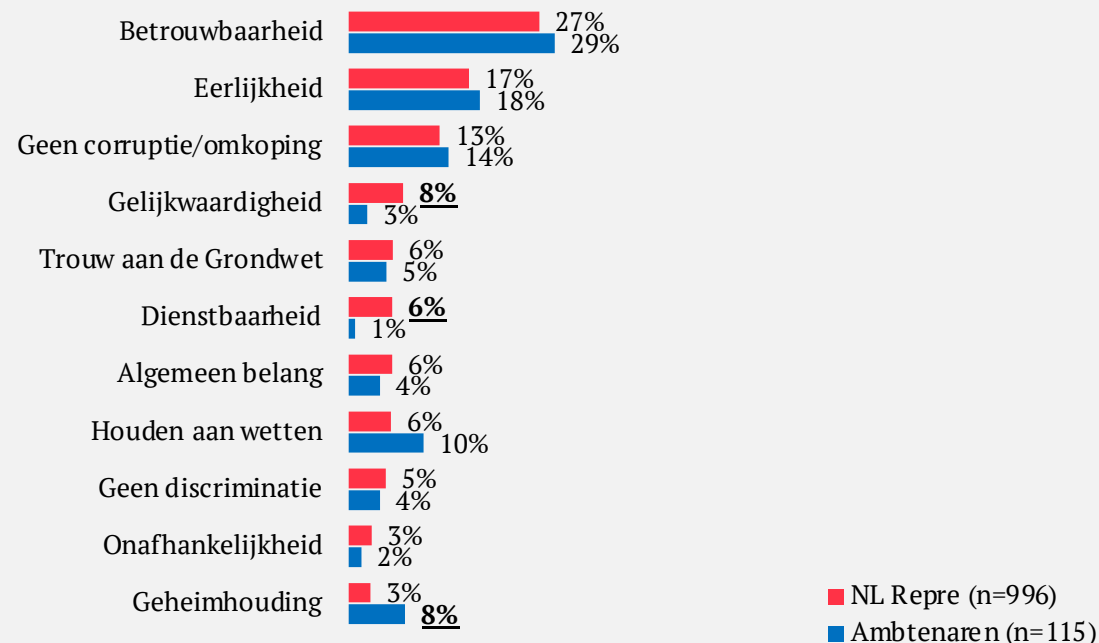
Onderwerpen belangrijk in ambtseed

Basis: allen, n=1144

Onderwerp **meest** belangrijk in ambtseed

Basis: totaal, excl. 'weet niet'

Q3: Hieronder volgt een aantal onderwerpen die mogelijk in de ambtseed kunnen worden opgenomen. Welke vind jij belangrijk? - Je kunt meerdere antwoorden selecteren.

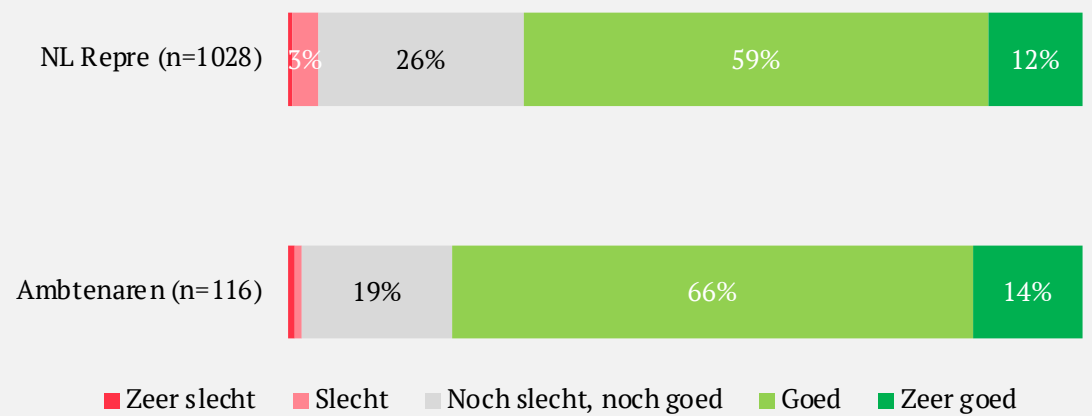
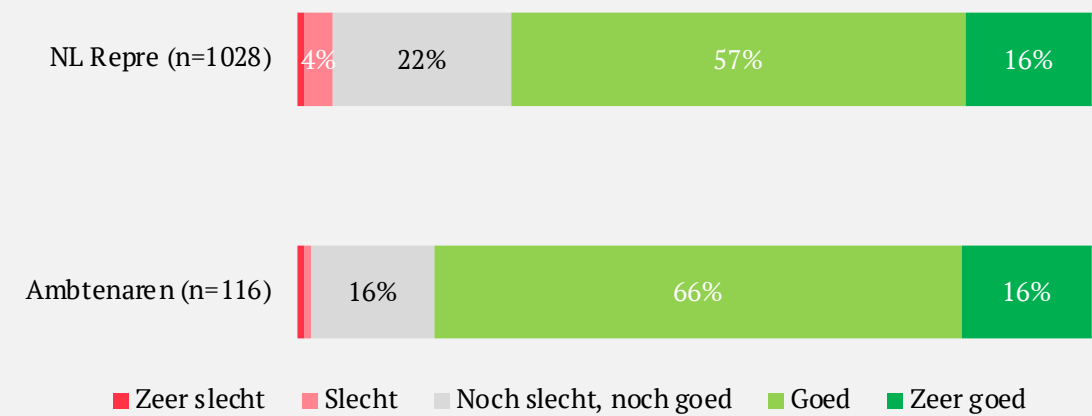
Q4: En welk van de door jouw gekozen onderwerpen vind jij het meest belangrijk? Met andere woorden: welk onderwerp moet zeker worden opgenomen in de nieuwe ambtseed? - Je kunt één antwoord selecteren.

Meerderheid burgers tevreden over nieuwe tekst ambtseed

Ruim zeven op tien burgers beoordeelt de tekst als duidelijk en inhoudelijk goed, dit aantal is iets hoger onder ambtenaren

Waardering nieuwe ambtseed - Duidelijkheid
Basis: allen, n=1144

Waardering nieuwe ambtseed - Inhoudelijk
Basis: allen, n=1144

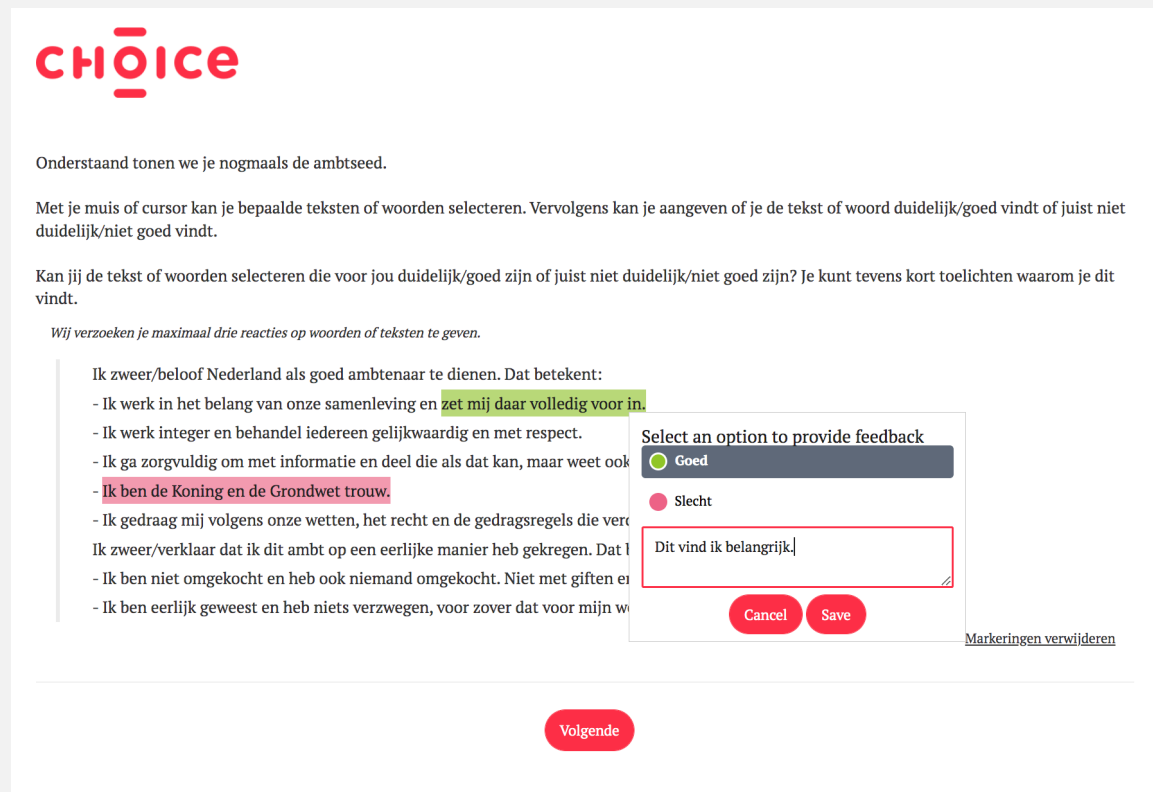
Q5: Hoe beoordeel je de inhoud van de tekst op de volgende onderdelen?

1) Duidelijkheid (leest het makkelijk en begrijp je wat er staat?);

2) Inhoud van de tekst in het algemeen (vind je het een goede tekst?)

Toelichting tekstmarker

Positieve feedback en kritiekpunten op het tekstvoorstel worden weergegeven in een ‘*heatmap*’

CHOICE

Onderstaand tonen we je nogmaals de ambtseed.

Met je muis of cursor kan je bepaalde teksten of woorden selecteren. Vervolgens kan je aangeven of je de tekst of woord duidelijk/goed vindt of juist niet duidelijk/niet goed vindt.

Kan jij de tekst of woorden selecteren die voor jou duidelijk/goed zijn of juist niet duidelijk/niet goed zijn? Je kunt tevens kort toelichten waarom je dit vindt.

Wij verzoeken je maximaal drie reacties op woorden of teksten te geven.

- Ik zweer/beloof Nederland als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:
- Ik werk in het belang van onze samenleving en **zet mij daar volledig voor in.**
- Ik werk integer en behandel iedereen gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie en deel die als dat kan, maar weet ook
- **Ik ben de Koning en de Grondwet trouw.**
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die ver
- Ik zweer/verklaar dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat l
- Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en
- Ik ben eerlijk geweest en heb niets verzwegen, voor zover dat voor mijn w

Select an option to provide feedback

☒ Goed

☐ Slecht

Dit vind ik belangrijk.

Cancel Save

[Markeringen verwijderen](#)

Volgende

Uitleg tekstmarker

Om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te verkrijgen van welke losse onderdelen in de nieuwe ambtseed positief en negatief gewaardeerd worden, is gebruik gemaakt van een tekstmarker. De afbeelding hiernaast toont hoe deze vraag er in de survey uit heeft gezien*.

In de vragenlijst konden deelnemers maximaal drie stukken tekst selecteren: hierbij dient men aan te geven of zij deze tekst positief of negatief ervaren, en desgewenst een toelichting in het tekstvak achterlaten.

In de output op de volgende twee pagina's worden de uitkomsten gepresenteerd in twee *heatmaps*: één voor de positieve feedback, en één voor de kritiekpunten. Deze zijn als volgt te interpreteren: hoe donkerder de kleur van de markeringen, hoe vaker deze tekst is geselecteerd als positief of negatief punt. Voor de voornaamste positieve punten en kritiekpunten zijn een aantal opmerkingen weergegeven als toelichting op de geselecteerde tekst.

*In de live versie van de vragenlijst werd de Engelse tekst in de feedback-box in het Nederlands getoond.

Belang van samenleving en gelijkwaardig spreekt burgers aan

Trouw aan Koning roept meeste weerstand op; geheimhouden van informatie laat ruimte over voor interpretatie

Tekstuele evaluatie – NL Repré (n=1028)

Ik zweer/beloof Nederland als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het belang van onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie en deel die als dat kan, maar weet ook dat ik soms informatie geheim moet houden.
- Ik ben de Koning en de Grondwet trouw.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Ik zweer/verklaar dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik ben eerlijk geweest en heb niets verzwegen, voor zover dat voor mijn werk van belang kan zijn.

Ik zweer/beloof Nederland als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het belang van onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie en deel die als dat kan, maar weet ook dat ik soms informatie geheim moet houden.
- Ik ben de Koning en de Grondwet trouw.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Ik zweer/verklaar dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik ben eerlijk geweest en heb niets verzwegen, voor zover dat voor mijn werk van belang kan zijn.

Belang van onze samenleving

“Een ambtenaar is er voor de samenleving.”

Integer en behandel iedereen gelijkwaardig

“Mooie en duidelijke zin.”

Ik ben eerlijk geweest en heb niets verzwegen

“Wekt vertrouwen.”

Integer

“Lastig woord dat niet iedereen zal snappen.”

Koning

“Niet van deze tijd, en weinig relevant.”

Soms informatie geheim moet houden

“Specifieker, dit is te breed nu. Wat is geheim en wat niet?”

Q6: Kan jij de tekst of woorden selecteren die voor jou duidelijk/goed zijn of juist niet duidelijk/niet goed zijn? Je kunt tevens kort toelichten waarom je dit vindt.

Ambtenaren zien integriteit als essentieel aspect

Ook ambtenaren zien trouw aan de Koning als overbodige toevoeging, en zien graag meer eenduidige definities

Tekstuele evaluatie – Ambtenaren (n=166)

Ik zweer/beloof Nederland als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het belang van onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie en deel die als dat kan, maar weet ook dat ik soms informatie geheim moet houden.
- Ik ben de Koning en de Grondwet trouw.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Ik zweer/verklaar dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik ben eerlijk geweest en heb niets verzwegen, voor zover dat voor mijn werk van belang kan zijn.

Ik zweer/beloof Nederland als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het belang van onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie en deel die als dat kan, maar weet ook dat ik soms informatie geheim moet houden.
- Ik ben de Koning en de Grondwet trouw.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Ik zweer/verklaar dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik ben eerlijk geweest en heb niets verzwegen, voor zover dat voor mijn werk van belang kan zijn.

Belang van onze samenleving

☐ “Kerntaak.”

Integer

☐ “Daar valt of staat het mee.”

Gelijkwaardig

☐ “Zo hoort het, ook buiten je werk om!”

Goed ambtenaar

☐ “Ik vind dat we wel meer dan goed mogen zijn.”

Soms informatie geheim moet houden

☐ “‘Soms’ is niet eenduidig.”

Ik ben de Koning en de Grondwet trouw

☐ “Is naar mijn mening al geregeld in de zin daaronder.”

Q6: Kan jij de tekst of woorden selecteren die voor jou duidelijk/goed zijn of juist niet duidelijk/niet goed zijn? Je kunt tevens kort toelichten waarom je dit vindt.

the choice

Sumatrakade 1299
1019 RM Amsterdam

020 521 06 60
info@thechoice.nl
www.choice-insights.nl